

Tips & råd

Häckväxter

Häggmispeln har dekorativa bär.

Gratulerar till din nyinköpta häck

Här kommer lite tips och råd

(t.ex. *Acer tat. Ginnala*, *Amelanchier*, *Crataegus*, *Lonicera*, *Malus*, *Prunus cerasifera*, *Prunus spinosa*, *Sorbus Aucuparia*, *Symphoricarpos*, *Syringa*)

Vårplantering från det att tjälen gått ur marken och ända in i juni månad Barrotad/frilandsodlad häck planteras när de befinner sig i vila.

Vårplantering från det att tjälen gått ur marken och ända in i juni månad om de har varit lagrade i kyl så att tillväxten ännu inte har kommit igång. Kyllagrad häck kan se väldigt "tråkig" ut med nakna grenar och ibland vitt mögel, detta är inget att oroa sig för då möglet bara sitter i fukten på häcken och försvinner när de kommer ut i sol och vind. Det kan ta upp till fyra veckor för bladen att slå ut beroende på vilken tid på hösten de blev skördade och när på våren de planteras.

Höstplantering kan ske när plantorna har börjat gå in i vintervila vilket brukar ske i mitten av oktober. På hösten innan naturlig bladfällning så har bladen inte trillat av men gör det omgående efter man tagit upp dem ur jorden. Det kan därför upplevas att plantorna (som skördas med maskin) är "tilltufsade" och mycket löv kan ligga i emballaget. Detta är dock helt normalt.

Krukodlad häck har ett intakt rotsystem och kan planteras under hela växtsäsongen. Bäst är dock tidigt på våren, i april, eller sent på hösten, i oktober.

Vid leverans

- Packa upp dina växter omgående ur transportemballaget.
- Om du köpt barrotade plantor levereras de i buntar 5, 10 eller 25 plantor per bunt, klipp upp snöret och dela upp plantorna försiktigt utan att rötterna tar skada.
- Placera dina barrotade/frilandsodlade häckplantor i vatten omgående. Låt stå och dra vatten i ca 1 dygn innan planteringen och se till att alla rötter är ordentligt fuktiga.
- Krukodlade häckar behöver en ordentlig genomvattning av rotklumpen.
- Förvara växterna så svalt du kan och utan att solen kommer åt dem.

Plantering av häck

- Plantering bör ske inom 2-3 dygn från leveransen. Krukodlade klarar sig några veckor. Om du inte har möjlighet till detta måste växterna grävas ner. Det går bra att lägga de i ett grunt dike, i skugga, och hälla jord över. Vattna regelbundet!
- Gräv ett dike som är minst 40 cm djupt och 40 cm brett.
- Lägg ut kogödsel ca 1 säck (40-50 lit) på 10 m i botten på diket.
- Häll jordförbättring över den uppgrävda jorden ca 100 lit/10 m samt kogödsel några händer fulla per meter och rör om. Har du sandig jord är det bäst med fukthållande förbättring typ planteringsstorv/jord. Är jorden lerig och hård är Barkmull det som är bäst för att skapa lucker jord.
- Ös tillbaka jordblandningen i gropen till den blir full (det blir vanligtvis jord över)
- Spänn ett snöre för att få en rät linje när du planterar.
- Plantera häckplantorna 3-4 st per meter häck. Se till att alla rötter är ordentligt höljda och tryck försiktigt till. Plantorna ska stå 5-10 cm djupare än förgreningsstället.
- När alla häckplantorna är planterade så bör det vara en liten grop kvar i diket.
- Vattna rikligt och fyll groparna/gropen med vatten och låt sjunka undan. Upprepa vattningen en gång till.
- Nu tar du resterande jord och fyller på så att du får en liten kulle/vall i häckplanteringen. Då blir jorden lucker överst och det blir lätt att rensa bort ev. ogräs.

Skötsel

Man måste vattna minst en gång i veckan hela första sommaren. Häcken kan inte bilda nya rötter och dör om det är för torrt. Det är mycket viktigt att vattnet verkligen går ner på djupet.

Om man vattnar 30 liter/m² kommer vattnet att sjunka ner så där en 30 cm.

En riktigt kraftig regnskur ger ofta inte mer än 10mm regn, d.v.s. 10 liter/m². Vattnet tränger då ner ca 10 cm i jorden och det räcker inte.

Rekommendationen är att införskaffa en regnmätare så blir det lättare att kontrollera.

Är det däremot för blött kan det inte heller bildas några nya rötter och häcken dör.

OBS! Man vattnar inte varje dag eller låter ev. bevattningsslangar ligga och droppa hela dagarna. Då blir det för blött och är jorden dyngsur kan det inte heller bildas några nya rötter och då dör häcken. Vattna rejält och med mellanrum så det hinner sugas upp.

Vid höstplantering ger man en rejäl genomvattning vid planteringen och ev. någon gång till, sen brukar det sköta sig själv. Men var observant då även hösten kan vara väldigt torr!

Gödning

Extra näring behövs inte första året om jordförbättringen gjorts ordentligt. Gödsla i fortsättningen tidigt på våren och i början på augusti med något allsidigt gödselmedel som Blåskorn. En årlig giva kompost eller kogödsel ger en bra mullhalt.

Beskärning som "Friväxande häck"

En friväxande häck ska alltid klippas vid plantering (vid höstplantering på våren efter plantering). Klipp därefter häcken till 15-20 cm ovan mark.

Nu kommer plantorna att förgrena sig rikligt redan i markplan och du kommer att få ett tätt växtsätt. Toppa häcken de första åren för tätare häck. Med några års mellanrum gör du en förnygringsbeskärning så att häcken inte förvildas. Vårvintern är bästa tidpunkten att göra beskärningen.

Gallra ur dåliga och vissna grenar. Är du osäker så kan man göra ett "skrapprov" på grenarna. Är det grönt saftigt under så ska de vara kvar, är det brunt torrt ska de tas bort ner till man hittar färsk ved. Klipp sedan häcken pyramidformat så att grenarna i mitten är ca 70 cm och ner till 40 cm högt vid sidorna. Eftersom häcken nu är etablerad kommer den snabbt att växa till igen, ca. 40 cm redan första året. Blomningen kan bli något sämre säsongen efter klippning.

Man gör som beskrivet ovan vid första beskärningen och sedan klipper man efterhand upp en pyramidformad struktur. Sidorna ska alltid luta något innåt för att försöka få ljus till hela häcken. Klipp häcken direkt efter eventuell blomning för att den ska hinna sätta knoppar för riklig blomning till nästa år.

